

BİLİMİ YARATANLAR

Dünyanın İlk Bilgisayar Yazılımcısı **Ada Augusta Lovelace**

Bilgisayarlar günümüzün vazgeçilmez aletleri. Bilgisayarlar, yaşamımızı birçok yönden kolaylaştırıyor. Hesap yapmaktan tutun da, yazı yazmaya, İnternet üzerinden veri alışverişi gerçekleştirmeye kadar pek çok

alandaki bilgisayarları kullanıyoruz. Bu noktaya elbette bir anda gelinmedi. Eski çağlarda insanların gereksinimleri daha basitti. Günümüzdeki gibi karmaşık hesaplara gerek duyulmuyordu. Nüfus arttıkça, ticaret ve bilim geliştikçe, karmaşık hesaplar yapabilen aletlere gereksinim duyuldu. Bilim tarihi boyunca pek çok düşünür ve bilim insanı günümüzde bilgisayar adını verdiğimiz aletin geliştirilmesine çeşitli katkılarda bulundular. Bu insanlardan biri de Ada Lovelace adlı bir kadındı. Yaşamı çok uzun sürmese de bilgisayar dünyasına yaptığı katkılarla sonsuza dek tarihin sayfalarındaki yerini aldı. Bugün onun adının verildiği bir bilgisayar programı var. Ada Lovelace'ın açtığı yolda ilerleyen programcılar günümüz dünyasını şekillendiriyorlar.

Makinelerle hesap yapma, bu hesaplarla karmaşık işleri kolaylaştırma düşüncesi insanoğlunun yüzyıllardır üzerinde çalıştığı bir konuydu aslında. Bu çalışmalara katkıda bulunanların başında yer alan kişilerden biri bir kadın, hem de soylu biriydi. Ünlü şair Lord Byron'un ve Anne Isabelle Milbanke'in kızı olan Ada Augusta Byron, Londra'da 1815 yılında dünyaya geldi. Anne babası, Ada'nın doğumundan yalnızca birkaç hafta sonra ayrıldılar ve babası İngiltere'yi bir daha dönmek üzere terk etti. Ada, babasını hiç tanımadan büyüdü. Önce özel öğretmenlerden ders aldı. İlerleyen yıllarda da kendi kendini eğitmeyi sürdürdü. Yaşamı gergin günler içinde geçiyordu. Duygular ve gerçeklik, öznellik ve nesnellik, şiir ve matematik, hastalıklar ve sağlık arasında gidip geliyordu. Annesi, ünlü bir şair olan babasının yaptığı hataları yinelenmesi amacıyla onu şiirden uzak tutmaya çalıştı. Ada, daha çok müzik ve matematikle uğraştı. Bilimsel yanı, özellikle matematik zekâsı çok keskin-di. 1828'de, henüz 13 yaşındayken uçan bir makine tasarladı ve hesapladı. Matematik, onun yaşamına kanatlar takıyor gibiydi.

Matematik ve bilimle uğraştığı yaşamının dönüm noktası 1833 yılı oldu. Londra'da tanıştığı bir grup arkadaşı, bilimin birçok alanıyla ilgileniyor, farklı konularda uzmanlaşıyordu. Onyediy yaşındayken tanıştığı Charles Babbage onlardan biriydi. Babbage, Cambridge Üniversitesi'nde matematik profesörüydü. Hesap yapmaya yarayan bir makine tasarlamıştı ve bu makineyi geliştireyordu. Her ikisi de dostluklarını mektuplarla pekiştirdiler, düşüncelerini paylaşarak işbirliği içine girdiler. Çokça yazıştılar; konuları matematik, mantık ve çeşitli ilgi alanlarıydı.

Babbage 1834 te, üzerinde çalıştığı ilk makine bitmemiş olmasına karşın, yeni bir hesap makinesi tasarladı. Buna "analitik makine" adını veriyordu. Kendisine mali destek sağlayanlar, önceki bitmeden yeni makine için daha fazla para aktarmayı istemiyorlardı. Babbage, tüm bunlara karşın çalışmalarını sürdürdü. 1842'de bir İtalyan matematikçi, bu makine hakkında Fransızca yazılmış bir inceleme yayımladı. Babbage, Ada'yı çevirmen olarak seçti ve bu incelemeyi o çevirdi. İki yıl uğraştığı bu çeviri, ona konu hakkında yeni görüşler kazandırdı.

Aletin planlarını Babbage kadar anlamakla kalmıyor, yapabileceklerini daha iyi kestiriyordu.

Charles Babbage'in yaptığı ve Ada Lovelace'in ilk programını yazdığı makine sonradan yeniden yapılarak incelendi.

Her işlevini çözebileceği kanısındaydı. Ada'nın, genel olarak bilime, özellikle de Babbage'in çalışmalarına büyük katkısı oldu. Babbage'in aleti için geliştirdiği kodlarla dünyanın ilk bilgisayar yazılımcısı oldu. Bugün hâlâ, bilgisayarların gelişme sürecinde öncü olmasının yanında, ilk bilgisayar yazılımını hazırlayan kişi olarak anılıyor. Günümüzde onun adının verildiği "ADA" adlı bir bilgisayar yazılım dili de var. Bu dilin kökeninde Ada Lovelace'in Charles Babbage'in makinesi için yazdığı yazılım dili var. Biliminsanları, bu yazılımı temel olarak geliştirdikleri ve günümüze uyarladıkları bu yazılıma Ada'nın adını vermişler.

Ada, 1835 yılında William King adlı bir soyluyla evlenmiş ve Lovelace kontesi ünvanını almıştı. Bu evliliğinden üç çocuğu oldu. Bununla birlikte içindeki bilim aşkı sönmedi ve çalışmalarını sürdürdü. 1852 yılında, henüz 37 yaşındayken kanser yüzünden yaşama gözlerini yumdu. Günümüzde birçok biliminsanı, 1940'larda ya da günümüzde yaşasaydı, Kontes Ada Byron Lovelace'in büyük başarılarına imza atacağını düşünüyor.

Gökhan Tok

http://en.wikipedia.org/wiki/Ada_Lovelace
<http://www.sdsc.edu/ScienceWomen/lovelace.html>